

PAULO TŶ CARTA HAN: CORINTO TÃ KĘ AG MŶ CARTA Ú

¹ Paulo tŷ rá vē, ēg régre tŷ Timóteo mré. Jesus Cristo hā ne inh fēg', isŷ tŷ ti apóstolo jē jé, Topē tŷ inh kuprēg kŷ. Isŷ Topē tū ag mŷ rán vē, ū tŷ cidade tŷ Corinto tá vēnh mān tī ag mŷ, ū tŷ Grécia tá vēnhmān tī ag mŷ ke gé. ² Ēg jóg tŷ Topē jé ãjag tar han, ti jé ãjag krī kuprāg, ēg Senhor tŷ Jesus Cristo ti ke gé.

Topē tŷ Paulo krī tŷ kānhvy' he

³ Topē mŷ sóg vĩ há han tī, ēg Senhor tŷ Jesus Cristo panh ti mŷ, ēg jóg mŷ, ū tŷ ēg jagāgtān tī ū mŷ. Ēg vēsyrénh kŷ tōg ēg krī tŷ kānhvy' he tī, Topē ti. Ti hā mŷ sóg agradecer he tī mŷr. ⁴ Ti hā ne inh vēsyrénh mū ra inh krī tŷ kānhvy' he tī', inh jagtar tīn kŷ. Ti tŷ inh krī tŷ kānhvy' he tugrīn sóg inh kanhkā ag krī tŷ kānhvy' he ki kanhró nī ha, inh kanhkā ū tŷ néń ū jagy vēg mū ra. ⁵ Cristo jagtar ja ū ri ke pē ve mág sóg mŷr, hā kŷ Cristo tōg inh krī kufy tŷ hēn ri ke tŷ tū' he tī gé sir. ⁶ Hā ra sóg ãjag jagfy jagtar nī, ãjag tŷ ti hā to tar nýtīn jé gé, ãjag krenkren jé. Topē tŷ isar han kŷ tōg inh kóm ãjag tar han ke mū gé sir. Ñag tŷ inh kóm jagtar nýtīn kŷ ãjag tōg inh kóm ti to krónh kenh ke tū nī gé sir. ⁷ Ñag ki ēkrén mág sóg tī, hā ra sóg ki kanhró nī, Topē tŷ ãjag tar han ūn ki. Üri ãjag tōg hā ra inh mré jagtar nýtī, hā kŷ Topē tōg ãjag krī tŷ kānhvy'

he tī gé, ti tÿ inh krī tÿ kānhvy' he tī ën ri ke han tóг tī, ãjag mÿ.

⁸ Inh kanhkă', ãjag mÿ sóg inh jagtar mág ja tó sór mû. Ga tÿ Ásia tá sóg nén ū jagy tâvî ve ja nî, tá ag tóг isÿ hën ri ke kren, kÿ sóg: "ürí inh hÿn kren mân ke tû nî ha," he ja nî. ⁹ "Ag tÿ isÿ tûg' henh ke hÿn," he sóg mû vë. Ën kâ sóg Topë hâ mî ëkrég mû sir, isÿ vênhmÿ kren mân ke tû nîn kÿ. "Ti hâ ne inh kren han ki kanhró nî," he ja inh nî. "Ün kâgter mû ag rînrîn mân ki kanhró tóг nî, kÿ tóг inh kren han ki kanhró nî gé," he ja inh nî. ¹⁰ Kÿ tóг inh kren han ja nî, iser kren mû ën kâ, kÿ tóг kej n inh kren han mân ke mû gé. Ti hâ mÿ sóg to vî tî, ti hâ tÿ inh kren han jé. ¹¹ Kÿ iso väs n nî gé, iso Topë mré vî kÿ, kÿ Topë tóг ãjag vî m nh mû. Ti tÿ ãjag vî m  tugr n inh jag gt n kÿ ãjag tóг ti mÿ agradecer henh ke mû. Kÿ ū tÿ h n ri ke ag v y Topë mÿ vî há han ke mû, ti tÿ inh jag gt n ke tugr n.

Paulo tÿ Corinto tá ke ag venh k t g ja t 

¹² Ha vé, inh jykre tóг tÿ ūn há n , ki kanhr  inh n . V nh kar m y sóg n n ū há h  han t , v nh jykre kuryj, kÿ sóg ki h  t  gé, Top  jykre han k . Inh pi(j ) is y v s g ki n n to jykrén m  ën h  han t '. Top  h  ne isar han t ', is y ti jykre ki kr m j . K  sóg ãjag m y ti jykre h  k m n ja n gt  gé. ¹³ Tag h  r n is g t  gé, k y ãjag t g is y r  ve k y (ãjag t g) ki kanhr n ke m  g  sir. Ti pi(j ) m  jagy t '. ãjag t  ki kanhr n k n k y t g h  t nh m . ¹⁴ ãjag t  ki kanhr n s  tag k f r han k y t g h  t nh m . K  kur  ën k ,  g Senhor t  Jesus kur  ën k  t g ãjag m y s r

tīnh ke mū, ājag tÿ inh ven kÿ. Kÿ tóg inh mÿ sér tīnh ke mū gé, isÿ ājag ven kÿ.

15 Tag to jykrén kÿ sóg ājag ki jun kren ja nīgtí. Isÿ ājag ki jun ke v  v , isÿ ājag tar han j . Isÿ v s y ājag tar han ja  n ri ke han m n ke v  v . **16** Kÿ sóg ājag ve kar k  (s g) ga t y Maced nia ra t ig ke m u v . Kar k , isÿ Maced nia t  k t g m n k  sóg ājag ve m n ke m u v  gé, ājag t y inh jag gt n k  inh m y j nkamy n mn m' he j  v  v , isÿ ga t y Jud ia ra t ig h  han ke to. **17** H  ra t og inh m y ki krov ja t u n , h  k  sóg k t g ja t u n . K  inh m y kanhir k  ājag m y: "k t g j  sóg ke m u," he ja n ? V . Inh jykre pij ', isÿ kanhir k  t  t   n ti. K  sóg jykr  r gre han t u n gt  gé.  n jykre r gre ag t y: "hej," he m u ra ag t og han s r t u n . Ge t u inh n gt . **18** Top  h  ne  n v nh n ', h  ra t og ki kanhr  n , inh jykre pir n  ti. **19** Top  k sin jykre h  han sóg t , Jesus Cristo jykre ti. Inh h  ne ājag m y ti k m n ja n ', Silas mr , Tim teo mr  ke gé. Ti pi(j )   t y: "hej," he m u ra han ke t u n '. Han ti t , n n   kar ti, Top  k sin ti. **20** Top  h  v   g m y  g t y n n v nh ke ti t  ja n gt , k   g t og ti k sin h  tug rn v g m u sir, ti panh t y  g m y n n t o m u  n ti. H  t o sóg t , v nh kar m y, Top   n v nh  n h  t o sóg t . K   g t og ti h  m y v  h  han t  sir, Top  h  m y,  g t y ti t y  g m y n n t o m u  n to: "h  v ," hen k . **21** Top  h  ne Cristo ki isar han, ājag mr  h . K  t og  g kupr g gé. **22** K  t og  g n gi g k   g vin t  gé.  kupr g j n  g t og m u  g m y. Ti t y  g m y   k upr g j n   tug rn  g t og ki kanhró n t , ti t y  g m y n n   kar vin ke m u  n ti.

23 Ha v , ki h  sóg t o m u, Top  ne ki kanhró n '. Inh  n t i n  ra t og inh v g k n n m u v . Is y ājag to

jū tū nī jé, hā je sóg ājag tá jun ja tū nī ver, cidade tý Corinto tá. Sý tá jun ra sóg ājag to jūnh ke mū vē. ²⁴ Inh pi(jé) ājag to tar han sór mū'. Jesus hā ki ge kÿ ājag nÿt̄i, ti hā to tar ājag nÿt̄i. Ājag fe tý mrin ke han sór sóg mū vē, hā je sóg ājag to vāsān tī vē.

2

¹ Hā kÿ sóg tag to jykrén ja nī, ha mē: “ag kanē jun mān sór tū inh nī” he sóg, “hā kÿ sóg ag venh tīg ke tū nī ver,” he sóg ājag to. ² Ha mē, isý ājag kanē jun kÿ ū nÿ hÿn inh fe tý mrin kenh mū'? Isý ājag kanē jun kÿ ū tÿ inh fe tý mrin kenh ke tóg tū tī. ³ Hā kÿ sóg ājag mÿ vēnh rá ên jēnē gé, ājag tÿ inh kanē jun tū nīn je gé, sý ājag ki jun kÿ. Inh jun kÿ tóg inh mÿ há tīnh mū, ājag tÿ inh fe tý mrin ken kÿ. Tag to sóg jykrén tī gé, ha mē. “Ag tÿ inh fe tý mrin ke kÿ tóg hÿn ag mÿ sér tī gé,” he sóg tī, ājag to. ⁴ Sý ājag mÿ carta ên rán mūn kÿ sóg to fÿ mág mÿr, ājag tugrín sóg kanē jur, ājag tugrín sóg vēnh mÿ en. Inh pi(jé) ājag kanē jun sór ja nī'. Isý ājag to há pē nīn kÿ sóg ājag mÿ vēnh rá ên han ja nīgt̄i, ājag tÿ isý ājag to há nī tag ki kanhró nÿt̄i ní.

Ēg tÿ jagnē mÿ vēnh pāte fón ke

⁵ Ha mē, ājag kāmī ū tóg ājag kanē jur han ja nī. Ti pi(jé) isavīn kanē jun ja nī'. Ājag kar kanē jun ja tóg nī. Hēn ri ke mūn sóg tó há han ja tū nī, isý: “ājag kar,” he kÿ. Ājag kāmī ūn e kanē junjur han tóg hā ra, ti tÿ Topē vī mranh tugrín. ⁶ Kÿ ājag tóg hur ti mÿ vī kónān. Ha ti tovānh, gen kÿ. ⁷ Vāhā ti mÿ vēnh pāte fón nī, ti mÿ vēnh vī há hā tómnī. Ke tū nī (mū) ra ti fe kaj tóg ti téen ke mū, ha vēmnī. ⁸ Hā kÿ sóg ājag mÿ tag to vī sór mū vāhā, ha mē: ti

mŷ ven nĩ, ājag tŷ ti to há nŷtĩ ti. ⁹ Isŷ ājag tŷ inh vĩ kri fig mū ēn ve sór ja vẽ, hã je sóg ājag mŷ vênh rá ēn jẽnẽ ja nĩ, mŷr, ha mẽ. ¹⁰ Ājag tŷ ū mŷ vênh pâte fón kŷ sóg ti mŷ vênh pâte fón tĩ gé. Kejẽn sóg vênh pâte fón tĩ, ū mŷ. Kŷ sóg Cristo rïnve ti mŷ vênh pâte fón tĩ, ājag jagãgtãn kŷ. ¹¹ Satanás tŷ ëg tŷ hẽ ri ke tũ nñn je sóg vênh pâte fón tĩ. Ti tŷ néń to jykrén mû ēn ki kanhró ëg tóg nĩ mŷr, Satanás tŷ néń to jykrén mû ti.

Paulo krĩ kufy

¹² Ha vé, isŷ cidade tŷ Trôade tá jun ja nñn kŷ sóg tá ke ag mŷ Cristo kâme sér ēn tó ja nŷgtĩ. Kŷ ag tóg jẽmẽ há han ja nŷgtĩ, ëg Senhor tŷ ag krïn kŷ. ¹³ Hã ra sóg ëg mré ke tŷ Tito ve ja tũ nĩ tá. Isŷ tá ti venh ke vẽ vẽ, hã ra tóg ki tũ nĩ, isŷ tá jun mû ra. Hã kŷ sóg ti to krĩ kufy nĩ ja nŷgtĩ. Hã kŷ sóg ag mŷ: “isig ke vẽ,” he kŷ tîg ja nĩ sir, ga tŷ Macedônia ra, ti nón.

Jesus vĩ tŷ néń ger há ri ke nĩ

¹⁴ Hã ra sóg Topẽ hã mŷ vĩ há han tĩ. Ti hã ne inh jẽnëg tî', isŷ êmã kar mî tîg jé, Cristo tugrïn. Kŷ vênh kar tóg ti tŷ tŷ ūn mág p  nî h  v g t , ag tŷ inh jykre jagma  v nh kŷ. H  kŷ vênh kar t g ti ki kanhr n mû sir, isŷ ag mŷ ti t n kŷ. Kŷ t g ag mŷ néń ger há kri n  n , ag tŷ ti v  m n kŷ. ¹⁵ N n ger há t g vênh kar kri r m ke t . Ri ke ti n , isŷ vênh kar mŷ Cristo k m n kŷ, ag tŷ Top  ki kanhr n j . V nh kar mŷ sóg ti v  t  ūn krenkren mû ag mŷ, ūn v gfor kŷ nŷt  ag mŷ ke gé. ¹⁶ Ūn v gfor kŷ nŷt  ag tŷ inh v  m g mû ra kri fig t  ūn kŷ ag t g n gme ki v r ke m . Kŷ inh v  t g ag mŷ néń ū ter ger gy  n ri ke n . Ag j vo ūn krenkren mû ag tŷ inh v  j m  kŷ ag t g

rīnrīr ke mū, ag tÿ inh vī kri nīm kÿ. Kÿ inh vī tóg ag mÿ ēg tÿ néñ ger há mē kÿ ēg fe tÿ mrin ke ēn kri nī. Hā ra ēg pi(jé) vësög ki vënh rãnhraj tag han há nÿtigti¹. ¹⁷ Ha vé, ū ag vÿ Topë vī kämén to ti kaja ve sór tī, jänkamy ve sór to ag tóg Topë vī kämén tī. Ke tū nī kÿ ag tóg ti vī tó ën tugrīn vësÿ ūn mág han tī. Ag jävo inh pi(jé) ti kaja ve sór tī', inh pi(jé) vësÿ ūn mág han sór mū'. Cristo ki rā kÿ sóg Topë rïnve ti kämén tī. Jykre pir han sóg tī gé mÿr. Kÿ ū tÿ inh jenëg mū vÿ tÿ Topë ti nī.

3

Vënh jykre tāg

¹ Kÿ ãjag hÿn iso: "tÿ sóg ūn há nī, he tóg tī, Paulo ti," he sór tī. Hā tū vë. Ū ag tóg ãjag mÿ carta to vī tī, kÿ ag tóg: "ün há vÿ tÿ ti nī, hemnī iso, carta ki," he tī, "kÿ vënh kar tóg vënh rá tag ve kÿ isÿ tÿ ūn há nī ki kanhró nÿtinh mū," he ag tóg tī. Inh pi(jé) carta tÿ ge ma tīg sór mū'. ² Inh mÿ ãjag tóg carta ri ke nÿtī. Äjag mī sóg ëkrég tī, kÿ sóg vënh kar mÿ ãjag kämén tī. Inh hă ki ag tóg ãjag jykre há vég tī, kÿ ag tóg isÿ tÿ ūn há nī ën ki kanhrän mū sir. Hă ki ãjag tóg carta ri ke nÿtī. ³ Äjag mÿ sóg Cristo jykre kämén ja nī, kÿ ãjag tóg mī mügtī. Kÿ vënh kar tóg ãjag jykre ve kÿ (ag tóg) Cristo ki kanhró nÿtī, kÿ ãjag tóg tÿ Cristo tÿ vënh rá ri ke nÿtī, sÿ carta han ja ri ke. Hā ra ti pi(jé) caneta tÿ rán kÿ nī'. Topë kupríg tÿ tóg rán kÿ nī, ūn rīr nī ën kupríg tÿ tóg rán kÿ nī, carta ën ti. Kÿ tóg pó tÿ rán jafä kri rán kÿ nī tū nī gé. Ëg ki tóg rán kÿ nī, kÿ tóg tÿ ēg jykre nī sir, carta ri ke ën ti.

⁴ Topē hā vỹ Cristo tỹ isar han tĩ, hā kỹ sóg ājag ki carta tỹ ge han ki kanhró nĩ. ⁵ Inh pi(jé) věsóg ki néñ ū há to jykrén ki kanhró nĩ'. Inh pi(jé) věsóg ki néñ ū há han ki kanhró nĩ gé'. Hỹ, Topē hā ne isar han tĩ', isỹ néñ ū há han ke to. ⁶ Ti hā ne inh krĩn tĩ', isỹ ti jykre tãg kãmén jó, věnh kar mÿ. Ti pi(jé) ēg mÿ vásy néñ rán kÿ nĩ ên tó män mû'. Vähä tóg ēg mÿ ä kupríg jenég mû. Věnh jykre tãg to ken hā vë, hā vỹ: "Topē kupríg tÿ ēg krĩn mû," he mû. Ha vé, Topē kupríg vỹ ēg rĩn tĩ, jävo vásy Topē vĩ rán kÿ nĩ ên vỹ ēg téñ ke ja nïgtĩ, ēg tÿ mranh kÿ.

⁷ Topē vĩ tÿ vásy rán kÿ nĩ ja ên vỹ pó kri rán kÿ nĩ ja nĩ, ū tÿ ēg téñ mû ên ti. Moisés tóg pó kri ti rán ja nĩ, Topē tÿ ti mÿ tón kÿ. Ti tÿ ti mÿ tó kar kÿ ti kakã tóg jengrẽ nĩ ja nïgtĩ, Moisés ti. Kÿ tóg Israel ag mÿ e ja tĩ, Moisés kakã ki ëvanh tû ja ag tóg nïgtĩ sir, ti tÿ kakã jengrẽ nïn kÿ. Hā ra tóg kejën tû' he ja nïgtĩ gé, ti kakã jengrẽ ti. ⁸ Kÿ ū tÿ Topē kupríg kãmén mû ên hÿn tóg Moisés kakã jengrẽ kãfór nĩ, ti sïnví kãfór ti nĩ. ⁹ Moisés vỹ Topē tÿ ēg vóg kónän ke ên tó ja nïgtĩ. Hā ra Topē vĩ tag tóg ti kakã jengrẽ han, ti sïnví han ti. Jävo sóg Topē tÿ ēg mÿ věnh pâte fón ke ên hā tó tĩ. Ti tÿ ēg to "jykre há ag nýtĩ ha," he mû ên tó sóg tĩ. Topē vĩ tag tugrín sóg Moisés sïnví kãfór pë nĩ. ¹⁰ Kÿ vásy néñ sïnví ên tóg vähä ēg mÿ sïnví tû nĩ ha, vásy jengrẽ ên tóg ēg mÿ jengrẽ tû nĩ ha, ēg tÿ ū tãg tag sïnví ve kÿ, ēg tÿ ū tãg jengrẽ ven kÿ. Ün tãg tag vỹ néñ kar sïnví kãfór nĩ. ¹¹ Vásy rán kÿ nĩ ja ên tóg tû' he ja nĩ. Kÿ ū tÿ tû' he mû ên tóg sïnví ja nïgtĩ gé. Ti jävo isỹ věnh jykre tó mû tag vỹ tû' henh ke tû pë nĩ, hā kÿ tóg ün si sïnví ên kãfór nĩ.

¹² Ēg tÿ tag venh ke jävanh sóg mû mÿr. Hā kÿ sóg

jamā hár(a) tó mū, inh pi(jé) sỹ ag mỹ tó jé to mÿ'āg mū'. ¹³ Moisés ri ke han tū sóg nĩ. Kur tÿ tóg vënh kri fón ja nĩ. Kÿ tóg vënh pugrñ ja nĩ, ti tÿ ã kakã jëngrë ên péju jé. Hã ra tóg komér hã tû' he ja nĩ, ti jëngrë ên ti. Hã kÿ tóg kur krëm vënh péju, Moisés ti, Israel ag tÿ ti jëngrë vég tû nĩ jé. ¹⁴ Hã ra ag tóg ūri ki kagtÿg nÿtÿ gé ver. Kyvó ri ke ag nÿtÿ, kutu, Israel ag. Ag tÿ vásÿ rán kÿ nĩ ên to ken kÿ tóg ag mÿ Moisés vënh pugrñ kÿ nĩ ên ri ke nĩ, ti pâkrí ri ke. Ag tÿ ki kagtÿg to ken hã vë. Cristo hã tugrñ ëg tóg vásÿ nén rán kÿ nĩ ên to jykrén há han mû ha, hã ra ag tóg ki kagtÿg nÿtÿ jåvo. ¹⁵ Hã kÿ ag tóg Moisés tÿ nén rán mû to ke ên mëg tÿ, hã ra ag tóg to jykrén tû nÿtÿ, kÿ tóg Moisés vënh pugrñ ên ri ke nĩ ag mÿ, ti pâkrí ên ri ke. ¹⁶ Kej  n   t  g ëg Senhor ki r   m  , ag k  ki   . Kÿ t  g v  h   ag t   ti v  nh pugr   vym ri ke n  . ¹⁷ H   k   tag t  g r  n k   n  , Top   v   rá ki, ha m  : Mois  s t   ëg Senhor mr   v  m  n k   t  g ã v  nh pugr   t   vym ke ja n  gt  , "he ja t  g n  , Top   v   rá ki. Top   kupr  g to ken h   v  , ëg Senhor he m   tag ti. K   ëg Senhor kupr  g h   ne ëg kygv  n ke m  ', ëg t   ti v   ki kr  m ke to. ¹⁸ H   k   t  g ëg m   ti v  nh pugr   t   vym ke ja ri ke n  , k   ëg t  g ëg Senhor s  nv   ên, j  ngr   ên ve há han t  . Ëg t   v  nh ve jaf   ki n  n    ve há   n ri ke t  g n   sir. Ëg t   ëg Senhor ki   v  nh k   ëg t  g ti ri ke n  t  nh ke m   gé. Kom  r h   ëg t  g ve    han ke m  , ti ve   n ri ke, ëg t   ti tugn  m k  , ëg t   ëg Senhor tugn  m k  , ti kupr  g ti.

4

Paulo kr  j n  

¹ Inh rānhrāj hā vē, Topē tÿ inh mÿ vēnh rānhrāj nǐm jan hā vē. Kÿ tóg inh jagāgtān mū gé, isÿ ti rānhrāj to krónh ke tū nǐ jé. ² Hÿ, ū ag tóg néñ tÿ ēg mÿ'ág han tī ñen han tī, kuty tá, ū tÿ ag vég tū nǐn jé. Vēnh jykre tÿ ge tovānh kān inh huri mÿr. Kÿ sóg ãjag mÿ ón tū nǐgtí gé, ãjag lograr henh ke tū sóg nǐ gé. Ón kÿ sóg: "Topē vÿ tag tó ja nǐ," he tū nǐ gé. Ki hā sóg tó tī. Topē rīnve sóg vēmén tī, hā kÿ sóg ón tū nǐgtí. Ú tÿ isugným mū ñen vÿ ki kanhrān kān ke mū, inh jykre ki. ³ Kÿ ū tóg kejēn ki kagtīg nǐtí, isÿ Jesus kāme sér tó mū ñen ki. Ag mÿ tóg néñ ū péju kÿ nǐ ri ke nǐ. Ú tÿ vāgfor kÿ nǐtí ag vē, hā kÿ ag tóg ki kanhrān tū nǐgtí. ⁴ Kyvó ag nǐtí, krī tū ag nǐtí. Jesus ki ge sór tū ag nǐtí, Satanás tÿ ag kyvó nǐm ti kÿ. Ēprā pā'i ag kri ke vÿ tÿ ti nǐ, Satanás ti. Ti tÿ ag kyvó nǐm ti kÿ ag tóg Cristo kāme tag to jykrén tū nǐgtí. Ti jēngrē vég tū ag tóg nǐgtí, ti sīnví ti. Cristo hā vÿ tÿ Topē kānhvég ri ke nǐ, ti ve ri ke.

⁵ Inh pi(jé) inh jykre kāmén tī'. Jesus Cristo hā kāmén sóg tī, ti tÿ tÿ ēg Senhor nǐ ti. Jāvo sóg tÿ ãjag camarada ri ke nǐ, isÿ Jesus to hā nǐn kÿ. ⁶ Ha vē, ū tÿ kutyg mū ra kurāg han mū ñen tóg ēg ki kurā han mū gé sir, Topē ti, ēg tÿ ki kanhrān jé, Topē tÿ tÿ ūn mág nǐn ki. Ēg tÿ Cristo ve kÿ ēg tóg Topē ki kanhrān tī. Cristo vÿ tóg Topē ve hā pē nǐ. Ēg ki kurā to ken hā vē, hā vÿ: Topē ki kanhró he mū.

⁷ Ēg tÿ tÿ ēprā ke nǐtí (hā) ra tóg ēg kanhrān sór tī, kÿ tóg ēg tÿ go'or tÿ kukrū han kÿ kāki jānkamy e vin ñen ri ke nǐ. Ēg hā vÿ tÿ go'or tÿ kukrū ñen ri ke nǐtí, ēg krój nǐtīn kÿ, inh ke gé. Hā ra tóg ēg kanhrān tī, vēnh kar tÿ ti hā tÿ tÿ ūn tar tāvī nǐ ñen ve je. Jānkamy

ri ke to ken hā vē. Žg pi(jé) tar nýtī'. Žt tý ūg tar han mū vý tý Topē ti nī. ⁸ Inh krój nī ra Topē tý isar han mū vē, ha vé ha. Nén kar tógrinh kutān tī, hā ra inh pi(jé) to krí kufy han tī'. Kejēn tógrinh jykre tū tīgtī, ký tógrinh isý: hý mý vý? he ja há tīgtī, hā ra inh pi(jé) to krónh ke tī'. ⁹ Inh vógrinh kónān ag tógrinh tī, hā ra Topē pi(jé) isovānh tī'. Inh rýnh ag tógrinh tī, hā ra ag pi(je) isén tī'. ¹⁰ Kurā kar ki sóg Jesus věsýrénh ēn ri ke han tīgtī. Hā tugrīn věnh kar tógrinh rīr nī tag venh ke mū gé, inh věsýrénh tugrīn. ¹¹ Kurā kar ki sóg ter kren tī, Jesus tugrīn. Hā ki Jesus rīr nī tógrinh ki ve há tī, inh fár vag ke mū ra. ¹² Iser kren ký ajag tógrinh tar nýtī jāvo, rīnrīr ãjag nýtī.

¹³ Tag vý Topē vī ki rán ký nī, ha mē: "Topē vī kri nīm inh, hā ký sóg tó," he ja tógrinh nýtī, Topē vī rá ki. Topē vī tag hā vý inh jykre han tī, hā ký sóg tó tī gé. Kri fig sóg tī, hā ký sóg tó tī mýr. ¹⁴ Topē ne ūg Senhor tý Jesus rīn mān ja nī'. Ēn vý inh rīn mān ke mū gé, ki kanhró sóg nī. Kurā ēn kā tógrinh ãjag mré inh jé prér ke mū, ūg tý ti mý věnh ven jé. ¹⁵ Ñjag tugrīn sóg ti jagy tag ve kān tī. Ký komēr hā ūn e tógrinh Topē tý ag jagāgtān tag měnh ke mū. Věnh grun jé ūg tógrinh ke mū, ký ūn e tógrinh sir ti mý vī há han ke mū. Ký Topē to vī há han mū ag tógrinh e tāvī nýtī sir. Topē tý ūn mág nīn hā vē.

Žg tý Jesus ki ge ký nýtīn ký ūg krenkren ke

¹⁶ Hā ký sóg to krónh ke jāvānh nī. Ha vé, inh fár tag tógrinh krój nī, komēr hā tógrinh ter sór mū, ti vag jé. Hā ra inh kuprīg tógrinh tar nī jāvo. Kurā kar ki tógrinh han mān tī, Topē tý isar han ký, inh kuprīg ti. ¹⁷ Tag ki sóg ti jagy vég tī, hā ra tógrinh mý kānhvy nī. Tū'

he jé tóg ke mū, tag ki ti jagy ti. Tá ēg tóg néń ū há tāvī venh ke mū, ēg tÿ tag ki ti jagy ve ja tugrīn, hā ra tóg tū' he jāvānh nī, ēg tÿ tá néń venh ke mū ẽn ti. Ki kagtīg ēg nī ver, hā ra tóg há tāvī nīnh mū, ēg tÿ tag ki néń ū há ve kāfór ti nīnh mū, tá. ¹⁸ Hā ve sór inh nī, hā mī sóg ēkrég tī. Ver ēg tóg vég tū nīgtī, sÿ néń ve sór mū tag ti. Hā kÿ sóg ēg tÿ néń (ū) vég mū tag to jykrén sór tū nīgtī. Ēg tÿ néń (ū) vég tū ẽn vý tū' henh ke mū. Ēg tÿ ūri néń (ū) vég tū ẽn vý tū' henh ke tū nī, ēg tÿ tá néń venh ke mū ẽn ti.

5

¹ Ēg fár vý ēg pājó ri ke nī. Tū' he jé tóg ke mū, ēg fár ti. Hā ra Topē ne ēg mÿ īn tāg ri ke han ke mū', kanhkā tá'. Hā ra tóg ēg tÿ tag ki īn han ri ke tū nī. Tū' he jāvānh tóg nī, Topē tÿ ēg jamā tāg han mū ti. ² Tag ki ēg tóg vēsyrénh tī, ēg fár tÿ ēg pājó ri ke tag ki. Kÿ tóg ēg tÿ kanhkā tá ēg jamā tāg ẽn venh há tī. Hā jé ēg tóg prēr tī. Kÿ tóg ēg tÿ kur tāg tu ri ke nī. ³ Ēg tÿ kur tu kÿ ēg kator tū nýtī. Ēg kur ri ke ti nī, kanhkā tá ēg jamā ti, ēg tÿ ēg fár tāg tun kÿ. ⁴ Ha vé, ki hā sóg tó mū. Tag ki, ēg tÿ ēg fár tÿ pājó ri ke tag ki nýtīn kÿ ēg tóg vēsyrénh tī, ēg mÿ ēg ter jāvānh tīn kÿ. Ēg mÿ tóg ēg rīr hā tag tÿ kanhkā tá jun há tī vē, kÿ tóg ēg tÿ tag ki ēg kur kunūg tū ra ēg tÿ kanhkā tá jun kÿ ēg kur tāg tu ri ke nīnh mū, ēg mÿ. Kÿ ēg tÿ ēg fár tāg ve kÿ ēg fár si tóg tū' he mū, ēg ter tū ra. Tag hā tóg ēg mÿ há tīn mū vē. ⁵ Ēg tÿ kanhkā tá ēg fár tāg venh ke jé Topē tóg ēg mÿ vēnh jykre nīm, kÿ tóg ēg mÿ ã kuprīg jēnē gé. Hā ki ēg tóg ki kanhró nýtī, ēg tÿ tá néń (ū) venh ke mū ẽn ki.

6 Hā kÿ tóg inh mÿ sér tÿ. Ëg tÿ ver ga kri mûn kÿ
 ëg tóg ëg Senhor vég tû nûgtî ver. **7** Ëg tÿ ti vég tû ra
 ëg tóg ti vî kri fig tÿ. **8** Kÿ sóg kanë jur mân tû nî ha.
 Isÿ inh fár tÿ pâjó ri ke tag tovanh há tóg tÿ, sÿ ëg
 Senhor mré nî jé, inh jamâ pë tá. **9** Hā kÿ sóg vâsân
 tÿ, inh jykre tÿ ti mÿ há nî jé. Isÿ tag kâ nî kÿ sóg
 vâsân tÿ, kÿ sóg tá vâsân ke mû gé, sÿ tá ti mré nînh
 ken kÿ.

10 Ha vé, ëg kar vÿ Cristo mÿ vênh ven ke mû, ti
 tÿ ëg jykre tugnÿm jé. Kÿ tóg ëg mÿ nîm ke mû, ëg
 tÿ tag ki néñ (û) han mû kaja ti. Û tÿ tag ki néñ (û)
 há han mû ën tóg ã tû kajan venh ke mû gé, kÿ û tÿ
 tag ki néñ (û) kôrég han mû ën ag tóg ãjag vêşyréh
 venh ke mû gé sir.

Cristo tÿ ëg jykre si tÿ tû' he

11 Ha vé, ëg Senhor kamëg sóg tÿ, hâ kÿ sóg ëprâ
 ke ag mÿ ki hâ tó tÿ, ag tÿ ti ki ge jé. Topë hâ ne inh
 ki kanhró kar nî'. Kÿ ãjag hÿn, ãjag tÿ néñ to jykrén
 há han kÿ (ãjag hÿn) inh ki kanhró nÿtinh ke mû
 gé, he sóg tÿ. **12** Inh pi(jé) ãjag mÿ: “ûn mág vÿ tÿ inh
 nî,” he sór tÿ'. Hâ ra sóg ãjag mÿ vênh kâmén mû, ti
 tÿ ãjag mÿ sér tÿ jé, sÿ ãjag mÿ néñ (û) kâmén mû ën
 tugrîn, ãjag tÿ iso: “jykre há tâvî ti nî,” he jé. Tag
 tómnî, û tÿ vêşy tÿ ûn mág han sór mû ag mÿ. Û tÿ
 ge jykre vÿ sînvî nî ve nî, hâ ra tóg ëg tÿ ve há han
 kÿ (tóg) krój nî, ag jykre ti. **13** Ha vé, krî tû inh nêji
 nî. Topë jykre han tugrîn sóg krî tû nî ve nî. Kejën
 sóg krî há han tî gé. ãjag tugrîn ke vê, inh krî há ti.
14 Cristo hâ vÿ tÿ inh fe nî, hâ kÿ sóg vênh kar to há
 nî. Tag to sóg jykrén mû, ha më: vênh kar jagfy tóg
 ter ja nî, Cristo ti, kÿ ëg kar jykre si vÿ tû' he mû sir,

ti jamēn kÿ. ¹⁵ Ti hã ne v nh kar jagfy ter ja n '. H  k   g pi(j ) t   g t  n t ',  ri'. Ti t  v  t   g n t , ti t   g jagfy ter ja n n k , ti t   g jagfy r r m n ja n n k  ke g . K  ti h  ne  g m   g t  n n han ke m   n t  t ',  ri'.

¹⁶ V s y  g t g  g t  v s g ki n n ( ) to jykrén k  ( g t g)  pr  ke jykre to: "tag v  h  n , tag v  k r g n ," he ja n gt .  ri  g t g v s g ki tag to jykr n m n ke t  n  ha. Cristo to  g v s g ki jykr n m n ke t  n  g ,  g t  v s y v s g ki ti to jykr n' he ja  n ri ke t  v  ha,  ri. ¹⁷ H  ri ken k ? Cristo t   g han m n k  m r . Ti ki ge k   g n t , h  k  t g  g han m n ja n .  g jykre si t g t  t  ha,  g t  n n han ja  n t g t  t  ha ke g .  ri  g t g t   n t g n t  ha,  g k r ,  g jykre ti ke g . ¹⁸ Top  t  n n han m n h  v . Top  kato v s n  g t  v , h  ra  g t g  ri t  Cristo mr  ke n t  ha, Top  t   g han m n k , Cristo tugr n. K  t g  g m   v nh r nhr j tag n m m  g  sir,  g t  v nh kar m : t  Cristo mr  ke n t mn , he j . ¹⁹ Ha v , Top  v  Cristo j n , ti t   g t  t  ti mr  ke n t  han j ,  pr  ke kar t  ti ki ge s r j . K  t g  g t  ti v  m ranh t  t ' he s r m  g  sir,  g t  ti kaja k r g v g t  n  j . K  t g  g m : ha v nh kar m  t , is y ag to h  n  s r m  ti," he ja n  g .

²⁰ Cristo h  ne inh j n g m ', is y ti jiji t  j . K  Top  t g v nh kar jyv n t , k  s g h  t  j  n . H  k  s g Cristo jyj  t  k  (s g)  ajag m  tag to v  s r m , ha m : "Top  to h  n t mn , ti kato v s n m n s r t g n ," he s g m . ²¹ Jesus pi(j ) Top  v  m ranh ja n gt '. H  ra t g  g t  ti v  m ranh ja  n kaj m k n. K  t g  g m  Top  jykre kuryj  n n m m  sir,  g jagfy kaj m kar k .

6

¹ Topē mré sóg rānhrāj tīgtī. Hā kÿ sóg ãjag jyv  n m  , ãjag t   Top   v   ki kr  m j  . Æjag t   ti v   ki kr  m t   n  n k   t  g fagr  nh m   ãjag jag  gt  n n  . ² Ti h   ne tag t   ja n  ', ha m  : s   ãjag jag  gtan ke kur   ki sóg ãjag t   inh m   n  n to v   m     n han ke m  . Æjag krenkren ke kur   ki sóg ãjag krenkren han ke m  ," he ja t  g n  , Top   ti. Æjag krenkren ke kur   v   hur jun, ha m  .   ri t  g   g krenkren han sór m  , Top   ti.

³ K   sóg n  n    v  nhm   han t   n  gt   sir,    t   iso v  nh jykre k  r  g t   t   n  j  , inh r  nhr  j to. ⁴ V  nh jykre h   m   sóg t   m  r, is   t   Top   camarada j  n k  , k   inh jykre t  g v  nh kar m   ve h   t  . Is   n  n    jagy v  g m   ra sóg ti to kr  nh ke t   n  gt  , ijagtar n   ra, inh kan   jur m   ra. ⁵ Kej  n ag t  g inh mr  nmr  n t  , v  seja k  t  a ag t  g inh f  n t  , v  nh kar t  g kej  n inh kri ržv t  . Kej  n sóg inh r  nhr  j t   inh kut  n to jagtar t  , kej  n sóg n  r t   n  gt  , kej  n sóg v  j  n v  g t   n  gt  . ⁶ Is   ti jagy v  g m   h   ra ijykre t  g t     n h   n  , Top   v   ki kanhró m  g sóg n  , v  nh kar to sóg fe n  , v  nh kar m   sóg kom  r h   v   t  , v  nh kar t   is   t   Top   camarada j   tag ki kanhr  n k  n j  . Top   kupr  g v  t   inh jagr  n n  , h   k   sóg v  nh jykre kuryj to tar n  . Inh pi(j  )   n k      to h   n  '. ⁷ Ki h   t   sóg t  . Top   h   ne isar han'. Ti h   ne inh m      jykre kuryj n  m', k   t  g t   is   t   r  r  a jaf   n  , Top   jykre h     n ti. Inh kren han t  g, Top   ti, ti t   inh m   v  nh jykre kuryj n  m ti k  , k   ag t  g ti jykre h   tugr  n (ag t  g) ãjag jykre k  r  g v  g t   gé.

⁸ Kej  n ag t  g inh m   v   h   han t  , kej  n ag t  g iso    he t  . Kej  n ag t  g iso ti k  r  g kar t   t  , kej  n ag t  g iso n  n    h   t   t  . Kej  n ag t  g iso: "ti   n n  ," he t  ,

hã ra sóg ón vānh nīgtī. ⁹ Ū tóg kāmī inh ki kagtīg nī ve nītī, hã ra vēnh kar tóg inh ki kanhró nītī. Ter kren tý hēn ri ke han sóg tīgtī, hã ra sóg rīr tī nī ver. Inh vóng kónān ag tóg tī, hã ra ag tóg isén ja tū nī. ¹⁰ Inh fe kaj tóg tī, ge ra tóg inh mý sér tī. Jagtar sóg tī, hã ra sóg ū tý hēn ri ke ag jagāgtān tī, ag mý Topē vī tón ký. Nén ū tý isog tū tū nī, hã ra Topē tý ēg mý nén nīm mū ēn kar vý tý isū nītī.

¹¹ Åjag hã mý sóg ijagtar tag kāmén mū, tó kān sóg mū, åjag mý, isý åjag to há tāvī nīn ký. Åjag hã to sóg fen mág ký nī. ¹² Inh pi(jé) åjag to kórég nī'. Åjag hã ne iso há tū nī ve nītī'. ¹³ Inh krē ri ke åjag nītī. Hã ký sóg åjag mý tag to vī sór mū, ha mē: "isý åjag to há kóm iso há nītīmnī, iso fe mág nītīmnī," he sóg mū.

Ū tý Jesus ki ge tū ag pi(jé) tý ēg mré ke nītī'

¹⁴ Ú tý Jesus ki rā tū mré jykrén sór tūg nī. Tý ag ēg mré ke tū nītī. Hã ký ūn jykre pāno ag mré jykrén sór tūg nī gé, åjag tý vēnh jykre kuryj han ký nītīn ký. Kurā pi(jé) tý kuty mré ke nī'. ¹⁵ Cristo pi(jé) Japo mré jykrén tī'. Ký ū tý ti ki rā ký jē pi(jé) ū tý ti ki rā tū mré jykrén há nīnh mū'. ¹⁶ Ký Topē jo ūn pi(jé) tý ón ký topē jo ke nī'. Ha vé, Topē jo ūn vý tý ēg nītī, ūn rīr mū jo ūn. Ti hã ne tag tó', ha mē: "ag ki sóg ijamā han ke mū, ag mré sóg tīg ke mū, ag Topē vý tý inh nīnh mū, ký ag vý tý inh povo nītīnh mū," he ja ti nīgtī. ¹⁷ Hã ký ēg Senhor tóg tag tó, ha mē: "ag ré ký mūmnī, vyrmý nītīmnī. Vēnh jykre kavéj han tūg nī, ký sóg åjag mý: ha kāmū jēg, henh ke mū. ¹⁸ Åjag jóg vý tý inh nīnh mū, ký åjag vý tý inh krē nītīnh mū," he tóg, ēg Senhor ti, ū tý nén (ū)

kar han ki kanhrān kÿ nÿ ūn ti," he ja tóg nÿtÿ, Topë vÿ rán ki.

7

¹ Inh kanhk  , inh fe v   t     jag n  t  . H   k   s  g   jag m   tag t   m  .   g h   m   t  g t   m  , Top   ti, ti t   t     g j  g m  g n   tag ti, k     g t  g ti venh ke m  .   jag t   ti ve h   j   n  n (  ) kav  j   n tov  nh k  n n  ,   jag j  nhkri n  t  j  . N  n (  ) kav  j han t  g n  , to jykrén t  g n   g  . Kom  r h   jykre h   t  v   n  t   s  rmn  . Top   t   v   t     g n  t  , k   ti kam  g n  , ti jykre kuryj   n ri ke n  t   s  rmn  .

Paulo fe t   mrin ke

² Iso fe m  g han m  n n  , ha m  . Inh pi(j  )    m   v  nh jykre p  n   han s  r t  ', inh pi (j  )    kr  n k  n  n s  r t  ', inh pi(j  )    t   n  n    p  ju s  r t  '. ³ Is     jag m   tag t   m   j  vo s  g   jag to k  r  g t   n  .   jag mr   ke v   t   inh n  , k     g t  g jatun m   jagn   mr   m   m  , jagn   mr   k  gter   g t  g ke m   g  , h  n ri ke m  n. ⁴ Inh m   ag t  g v  nh v   h   t  n  h ke m  , he s  g t     jag to. K   s  g v  nh kar m     jag to: h   ag n  t  , he t  . Tag ki s  g ti jagy p   v  g m  , h   ra inh kr   t  g k  nhv   n  ,   jag to, k   t  g sir inh m   s  r p   t  .

⁵ Ha v  , is   ga t   Maced  nia t   jun k   s  g n  n    t   inh kr   kupr  g ke ve ja t   n  . T   s  g ti jagy ve m  n g  . Iso r  r   ag t  g, t  , k   s  g v  nhm   en m  n g   sir.

⁶ H   ra Top   t  g inh m   Tito j  n  , k   ti h   t  g inh kr   t   k  nhv  ' h  .   n v  s  r  n   m     n m   t  g v   h   han t  , Top   ti, h   k   t  g inh m   Tito j  n  ,   n k  . ⁷ Ti t   inh ki jun k   t  g inh m   v   h   han. K   t  g inh m     jag t   iso v   h   han ja tag t   m   g   sir,   jag t   inh ve s  r m   tag t   ti m  ,   jag t   v  nh jykre k  r  g to

věnhmŷ en ēn kāmén ti mū, ājag tŷ inh jagfy věnh vī
tó sór mū tó ti mū gé inh mŷ. Sŷ tag mē kŷ tóg inh
mŷ sér gy tī sir.

⁸ Inh carta tŷ ājag ki jun kŷ tóg ājag fe kaj han, isŷ
rá ti. Hā ra tóg há tī. Ājag fe kaj han tóg, kurā pir
ki, kŷ ājag tóg ājag jykre kórég ēn tovānh ja nī, hā kŷ
tóg inh mŷ sér tī. Ūri tóg inh mŷ sér tī, isŷ carta rán
kŷ jēnē ja ēn mī ēkrén kŷ, hā kŷ sóg rán tūg sór ja tū
nī. ⁹ Inh mŷ tóg sér tī. Hē ri ken kŷ? Ājag fe kaj mŷ
inh mŷ sér tī? Vó. Ājag tŷ ājag fe kaj tŷ ājag mŷ jagy
tīn kŷ ājag jykre kórég ēn tovānh kŷ tóg inh mŷ sér
tī. Ājag fe kaj tugrīn ājag tóg Topē mŷ věnh fēg, kŷ
inh carta tóg ājag mŷ néñ (ū) kórég kāmén ja tū nī.
¹⁰ Ěg tŷ ēg fe kaj tugrīn Topē mŷ věnh fēg kŷ ēg tóg
ēg jykre kórég tovānh kān ke mū, kŷ ēg krenkren ke
mū. Tag vý ēg mŷ sér tī. Jāvo ēg tŷ fe kaj ra ēg jykre
kórég tovānh tū nīn kŷ ēg ter pē han ke mū sir.

¹¹ Ha vé. Ājag fe kaj tīn kŷ ājag tóg ājag jykre
tugnŷm mū sir, Topē tŷ ājag krīn kŷ. Věnh jykre
kórég ēn to ājag tóg jū mū sir, kanē jur han ājag tóg
mū sir, kŷ ājag tóg: "věnh jykre kórég ēn han sór tū
ēg tóg nīgtī," he mū sir. Inh ve sór ājag tóg mū nī
sir, věnh jykre kórég tŷ ājag tóg tū' he sór mū, ūn tŷ
věnh jykre kórég han mū ēn mŷ vī tar han sór ājag
tóg mū. Há kar ti nī. Hā ki tóg ājag tŷ ti mré ti jykre
kórég ēn han ja tū (tóg) ve há tī sir.

¹² Isŷ ājag mŷ carta ēn rán kŷ sóg ū tŷ věnh jykre
kórég han mū ēn tó ja nī, ti tŷ ūn mŷ ti kórég han
mū ēn tó ja inh nī gé. Hā ra sóg tag to jykrén, sŷ
rán kŷ, ha mē: "isŷ Corinto tá ke ag tŷ iso há nýtī
venh há tóg tī, ag tŷ ājag tŷ iso há nīn ki kanhrān jé,
Topē rīnve," he ja sóg nī, hā kŷ sóg carta ēn rán ja

nĩ. ¹³ Hã kÿ inh kr  t g k nhvy' he m  sir, is y  jag t  iso h  n t n m n k . K  inh kr  t g k nhvy' hen mr  t g inh m  s r p  t  g  sir, Tito t   jag to v h  han k . Ti kr  t g kupr ' he ja  jag t g n , ti t   jag mr  n n k , k  t g ti m h  t  g . ¹⁴ Ti m  s g  jag k m n ja n ,  jag t  ti m h  v h  han ke tag ti. Ti t g ke to h  s g ti m h   jag k m n ja n , h  ra  jag t g ti m h  ki h  han ja n . Inh kav nh ja t   jag t g n . Ha v ,  jag m  s g ki h  t h  han t . K  t g rži ke n  ja n gt , s y Tito m h   jag to v h  han ja n n k . Ki h  han ja  jag t g n gt .

¹⁵ K  t g kur  kar ki  jag m   ekr g t ,  jag to t g h  t v  n , Tito ti.  Jag t  inh v h  kri n m m   n m  t g  ekr g t ,  jag t  inh kam g m   n m , k   jag n ji ti kam g ja n  g , is y ti j n n k . H  t h  t g t . ¹⁶ K  t g inh m h  s r t  g  sir,  jag t  inh kav nh ja t  n n k ,  jag t  inh v h  ki kr m k .

8

 g t j nkamy n m ke

¹ K  s g  jag m  Top  t  ga t  Maced nia t  ke ag tar han m t  s r m  g , Maced nia t  igreja kr em v nhm n k  n t  ag,  t  t  v h  p npin t  ag.  Jag jag gtar h  ra ag t g Jerusalém t  ke ag jag gt n s r m , ag m h  j nkamy j n n k . ² Ha v , ti jagy p  h  ve ja ag t g n gt , Macedônia t  ke ag, ag jyk re h  v h  ven j . Ge ra t g ag m h  s r t . Jag gtar ag n t  g , t  n n ( ) m g t  ag n t . H  ra ag t g, ag m h  s r n n k  (ag t g) vin m g p  han ja n gt , ag jagtar m g m ra. Ag t g Jerusalém ra j nkamy j n n s r v . ³ Ha v , ag jyk re ve inh.  Jag t  n n ( ) t  v h  k p m ag t g, ag j n  mr  h . ⁴ To ag t g inh m h  to v h  m g,

isý ag mý: “ãjag tū tý vênh kápäm tûg ní,” he tû nñn jé. Ag tý Topë tû ag mý néñ ū há han sór vê. Tag hã ne ag mý sér tî', Topë tý tag to ag tar han ký, hã ký ag tóg inh mý: “éeg tý ag mý jãnkamy jénê sór vê,” he mû. ⁵ Ký ag tóg vênh jykre há han, isý ag ki vênh jykre há ve sór mû ën káfór. Ég Senhor mý ag tóg vênh vin, kar ký ag tóg inh mý vênh vin gé, Topë tý ag mý: “ha ti mý vênh vin,” hen ký.

⁶ Ký sóg Tito mý ké, ti tý ãjag ki jãnkamy ū ve jé, ãjag tý Jerusalém tá ke ag mý jãnkamy jénênh ke ti. ãJag ki tóg hur jãnkamy sî vé, ký tóg ti tý ūri ve kän há tî, ti tý ãjag mý sér tî jé gé, Topë tý tag to ãjag tar han ký. ⁷ Ha vé, Jesus ki ge ký ãjag nýtî. Ví há ãjag nýtî. Ki kanhrän mág ãjag nýtî. Ú jagâgtân sór ãjag nýtî. Jagné to há ãjag nýtî. Tag kar ki ãjag tóg ün rico ri ke nýtî. Ký néñ ū há tag han sórmnî gé, Tito tý ãjag ki néñ venh ke mû tag ti.

⁸ Inh pi(jé) ãjag mý: “ker ag jagâgtân tûg hë',” he sór mû. Sý ãjag tý vênh kar to há nýtî ve sór vê, ãjag tý ū ag jagâgtân mûn ki. ⁹ Ha vé, ég Senhor tý Jesus Cristo vý ég jagâgtân ja ní gé. Tag ki kanhró ãjag tóg nýtî. Kanhkä tá ti rico ní ja nígtî, hã ra tóg ã tý néñ (ü) ën tovânh kän. Æ tý ég jagfy jagtar tî jé tóg kâtig. Ký ég tóg ti jagtar tugrñ Rico nýtî sir.

¹⁰ Ký sóg tag to jykrén, ha më. Ano ti ní ha, ãjag tý ag mý jénênh ke tý vyrmý vin han vén kri. ãJag hã ne to jykrén vén ja nígtî gé', Jerusalém tá ke ag mý jãnkamy jénênh ke to. ¹¹ Ký ãjag tý néñ han vén ja ën han kän ní, ūri. To jykrén ja ãjag tóg nígtî, ký han kän sórmnî gé. ãJag tý vyrmý néñ vin ja ën kri vin mân ní, ag mý jénênh jé. ¹² ãJag tý néñ ním ký ti

tÿ ãjag mÿ sér nñ kÿ tóg Topë mÿ há tÿ. Ü tÿ néñ ü mág vÿ nñm mág han ke mû, ü tÿ néñ ü sÿ vÿ sÿn kÿ nñm ke mû. Topë pi(jé) ü tÿ néñ ü sÿ tÿ nñm mág ve sór mû'.

¹³ Ti tÿ ãjag tÿ ü jagãgtân tugrîn ãjag mÿ tû tÿn kÿ tóg Topë mÿ ü tÿ sir. Vênh kar tÿ néñ ü sÿ ve kÿ tóg há tÿ. ¹⁴ Üri ãjag tû tóg e nÿ, hâ kÿ tóg ãjag tÿ ün jagãgtar ag mÿ vênh kápam há tÿ. Kej n tóg ãjag mÿ tû' henh ke mû gé, kÿ ag tóg sir ãjag mÿ néñ (ü) vin ke mû gé, vênh kato. Kÿ vênh kar vÿ jagn  ri ke n t  sir. Tag hâ vÿ há n ! ¹⁵ Hâ kÿ tag tóg r n kÿ nÿ, ha m : "  t g v j n g nh m g han ja n gt ,   t g g nh pir han ja n gt  gé. Kÿ   t g g nh m g han m  m y t g küfür ja t  n gt , hâ ra   t g g nh pir han m   n m y t g t ' he ja t  n gt  gé," he t g m , Top  v  rá ki. Jagn  ri ke ag t g n t  ja n gt . Hâ kÿ t g  g t y ü t y néñ (ü) pir n   n jagãgtân há tÿ.

Tito to v me

¹⁶ Top  h  ne Tito fe han', ti t y ãjag to há t v  n j . K y s g Top  m y v  há han t  sir, ti t y ti fe han käy. ¹⁷ K y t g k nhmar inh m y: "hej," hé, s y ti m y: "ha Corinto ra t g," hen käy. K nhmar t g t g s r ja n , Tito ti. ¹⁸ K y s g ti mr   g r gre   j n  s r m  gé.  g r gre tag v  Jesus k m n t , k y igreja kr m v nhm n k y n t  ag kar v  ti to v  há han t ,   t y  m  kar ki Top  v  to v nh p npin t  ag. ¹⁹ K y igreja kr m ke kar v  ti h  kupr g, ti h  t y inh mr   g t y ün jagãgtar ag m y néñ j n nh ke tag ki r r  j .  g Senhor t y ün m g n  tag v nh ven h  j   g t g tag ki r r  s r m ,  g t y ag jagãgtân ke tag ti ki. K y t g inh m y há t  gé, s y inh pir m y ki r r  t u n n k y.

20 Kÿ ū tóg iso jykrén kónän ke tū nĩ gé, isÿ inh pir mÿ ki rřr tū nĩn kÿ. Jãnkamy e v ,  g t  ma m nh ke ti, k  t g inh m  ū t  tag to iso jykrén k n n ha m  t . K  t g inh m  h  t ,   ag t  inh mr  ki r r m n k .
21 Is  v nh jykre kuryj han s r v , h  to s g jykrén t .  g Senhor ne inh jykre ki kanhró n ', k  t g h  t  gé,  pr  ke ag t  inh jykre h  v g m n k .

22 Inh mr  t g ke m  tag v  Tito mr   jag ki jun ke m , kar k   g r gre   ke g .  g r gre tag h  ne  g Senhor t  ki r r h  han t gt ', tag ve t  h n ri ke han inh huri. Ti t  ki r r n  v  ti m  s r t . K  t g  jag v me m , h  k  t g  jag ve s r m .  jag to t g h  t v n n , ti t   jag v me m n k .

23 K  Tito ne  jag venh k t g ke m '. Inh mr  r nhr j jaf  v , Tio ti, k  t g inh mr   jag to v s n t . Ti mr  k m  tag ag v  t   n h  n t  gé.  t  igreja kr em v nhm n k  n t  ag v  ag j gn  ja n ,  jag to. Ag t  Cristo jykre h   n han k  n t  v  ve h  t . **24** Ag t   jag ki junjun k  ag ki r r h  han n , v nh kar t  ve j ,  jag t  ag to h  n t  ti, igreja kr em v nh p np n t  ag kar t   jag jykre h  ve j . V nh kar m  s g  jag to: "v  h  t v n han ag t g t ," he t . K  Tito ag m  v  h  han n , ke t  n  (m ) ra s g  n ja n nh m .

9

Ag t  j nkamy j n nh ke

1 K   jag t g,  g t  Jerusal m  t  Top  ki ge k  n t  ag m  j gn nh ke tag ki kanhr  ( jag t g) n t , h  k  s g t  s r t  n . **2** Ag jag gt n s r  jag t g m , ki kanhr  s g n . H  k  s g Maced nia t  ke ag m  t . Ag m  s g: "Gr cia t  ke ag ne Jerusal m  t  ke ag m  n n   j n h s r t ," he t . "Kri pr g t g n  ha, ag

tÿ nén ū jēnē sór mūn kri,” he sóg tī, ãjag to. Kÿ ag tógré ke sór mū gé sir, ãjag kóm. ³ Hā kÿ sóg ãjag mÿ ëg régre ag jëgnëg mū, ãjag tÿ ki kanhrän jé, sÿ ãjag kâmén mū ti. Kÿ ãjag tÿ nén (ū) ním sór mū ën vin kän nī, ūri, kÿ sóg fagrñh mÿ vĩ ja tū nñnh mū. ⁴ Hëen ri ke mûn Macedônia tá ke ū ag tógré inh mré kâmû sór mû. Kÿ tógré ãjag tÿ nén vin ja tû nî kÿ inh mÿ'a tñnh mû, isy ón kÿ vĩ ja nñn kÿ. Kÿ tógré ãjag mÿ'a tñnh mû gé sir. ⁵ Hā kÿ sóg to jykrén, sÿ ãjag mÿ ëg régre tag ag jëgnëg jé, inh kâtig ke to hâ, ãjag tÿ nén vin han kän jé, ãjag tÿ nén (ū) tÿ ëg mré ke ag jagägtân ke ti. Vâsÿ ãjag tógré to ja nî, ãjag tÿ nén vin sór mû ën ti, kÿ ha vin han, kÿ tógré e nñnh mû, jänkamy ti, kÿ tógré ve há tî, ti tÿ ãjag mÿ sér nî ti. Kÿ ū tógré ãjag to: “ti mÿ ag mÿ há tû ja, hâ kÿ ag tógré ním sî han ja nî?” henh ke tû nî.

⁶ Kÿ sóg tag tógré sór mû, ha më: “ū tÿ ti fy pir krän kÿ tógré pin kÿ génh ke mû gé sir. Ū tÿ krän mág mû ën hâ tógré génh mág han ke mû gé sir,” he sóg tî. ⁷ Kÿ ãjag tÿ nén to jykrén mû ën hâ vin nî, ãjag tÿ Jerusalém ra jēnë jé. Ti tÿ ãjag mÿ sér tû nñn kÿ tógré há tû nî. Inh pi(jé) ãjag mÿ vĩ tar han mû'. Mÿ sér nÿtîmnî, ãjag tÿ ëg mré ke ag jagägtân to, kÿ tógré Topë mÿ há tî sir. Ū tÿ ge to tógré há tâvî nî. ⁸ Kÿ Topë tógré to tar nî gé, ãjag mÿ nén vin mág han ke to, ãjag tû tÿ ãjag ki e nî jé, kurâ kar ki, nén ū tÿ ãjag mÿ tû' he tû nî jé. Kÿ tógré, ãjag tû tÿ ãjag ki mág nñn kÿ (tógré) ãjag tÿ ū jagägtân', ū jagägtân' henh há tî sir. ⁹ Tag vÿ rán kÿ nî, ha më: “ün jagägtar ag mÿ tógré vin mág tî, ti tÿ ëg mÿ vênh vĩ há tógré tû' henh ke tû nî,” he tógré, Topë vĩ rá ki.

¹⁰ Ha vé, Topë ne ëg mÿ nén (ū) kar fy vin mû',

ẽg tÿ krãn jé, kÿ tóg ẽg mÿ pão han jafã nĩm mû gé, ẽg tÿ tÿ pão han kÿ kon jé. Kÿ tóg ãjag mÿ ãjag tÿ tÿ ū jagãgtãn ke mû ẽn ven mû gé, kÿ tóg néñ ū fy ri ke nĩ. Kanë há ri ke han jé tóg ke mû gé, ãjag tÿ vênh jykre kuryj tag han kÿ, hã vÿ: jagné jagãgtãn, he mû. ¹¹ Tag ki ãjag tóg rico nÿtñh ke mû, ãjag tÿ vênh kar jagãgtãn kÿ. Kÿ ag tóg e nÿtñh mû gé sir, ū tÿ ẽg tugrïn Topë to vĩ há han mû ag, ag tÿ ẽg tÿ ag jagãgtãn tugrïn Topë to vĩ há han kÿ. ¹² Kÿ tóg ge nĩ. Ẽg tÿ Topë ki ge kÿ nÿtñ ag jagãgtãn kÿ ẽg tóg ag jagãgtar tÿ tû' he mû. Tag tóg há tû. Hã ra ag tóg ẽg tÿ ag jagãgtãn tugrïn (ag tóg) Topë mÿ vĩ há han ke mû gé sir. ¹³ Hã ki ag tóg ãjag tÿ Topë vĩ kri fig mû vég mû, ãjag tÿ ag jagãgtãn ki. Kÿ ag tóg tag to Topë to vĩ há han ke mû gé sir, ha vemnî. Cristo to vême to ãjag nêji há nÿtñ. Hã ve jé ag tóg ke mû, ãjag tÿ ag jagãgtãn mág kÿ, ãjag tÿ vênh kar jagãgtãn kÿ ke gé. ¹⁴ Kÿ ag tóg ãjag to Topë mré vêmén ke mû gé sir, ãjag to há tâvî nÿtñ kÿ. Topë tÿ ãjag jagãgtãn há pê han mû ẽn ve jé ag tóg ke mû, hã kÿ ag tóg ãjag ve sór ke mû gé sir. ¹⁵ Topë ne ẽg mÿ néñ ū há tâvî vin tû mÿr'. Pi(jé) kaja nî', ti tÿ ẽg mÿ néñ vin mû ti. Ẽg jé ti mÿ to vĩ há han, ti mÿ agradecer hen kÿ.

10

Paulo tÿ néñ to vĩ

¹ Ha vé, ãjag jyvën sór inh mû, inh, hã vÿ: Paulo, he mû. Sÿ ãjag mré nîn kÿ sóg nêji komêr hã vĩ tû, kÿ, isÿ kór há tá nîn kÿ isog nêji vĩ jû han tû ãjag mÿ. Cristo ne komêr hã vĩ tû'. Ün há vê, Cristo ti. Ti jykre hã han sór inh nîgtû. ² Hã kÿ sóg ãjag mÿ tag to vĩ sór mû, ha më. Isÿ ãjag mÿ néñ rán mû tag jêmëmnî. Kÿ

sógi ãjag ki jun kÿ vÿ jÿ han ke tÿ nÿ. Vÿ jÿ han je sógi
 ke mÿ, ha vemnÿ, ū tÿ inh kato vÿ mÿ ag mÿ, ū tÿ
 iso: “ã tÿ vësógi ki néni to jykrén mÿ en hÿ han tóg
 tÿ,” he mÿ ag mÿ. ³ Ëprä ke vÿ tÿ inh nÿ, hÿ ra inh
 pi(jé) ëprä ke jykre han kÿ vënh jykre kórég han to
 vásan tÿ!. ⁴ Vásan mág sógi tÿ, hÿ ra inh pi(jé) ëprä
 ke ag jykre han kÿ vásan mÿ'. Topë jykre tar en hÿ
 han kÿ sógi hÿ to vásan tÿ, kÿ tóg soldado tÿ rará jafä
 ri ke nÿ, Topë jykre tar ti. Tÿ sógi ëg kato tÿ mÿ ag
 vënh pigju jafä mág en kókég tÿ, hÿ vÿ: isÿ ū tÿ ëg
 vÿ kato vásansan mÿ ag vÿ tÿ tÿ' he mÿ, he mÿ. ⁵ Ú
 tÿ Topë kato vÿ sóri mÿ ag vÿ tÿ sógi tÿ' he tÿ gé. Vësÿ
 ün mág han sóri ag tóg nÿtÿ, Topë kato vásan kÿ, ëg
 tÿ Topë jykre ki kanhrän mÿ kato vásan kÿ. Tÿ tÿ'
 he je sógi ke mÿ, Topë jykre tar hÿ tÿ. Ëprä ke ag tÿ
 Topë vÿ kato tÿ mÿ ag tÿ Cristo krém ge han kân sóri
 sógi mÿ, kÿ ag sigse kÿ nÿtÿ ri ke vë sir. ⁶ Kÿ, sÿ ãjag
 tÿ Topë vÿ kri nÿm mÿ ve kÿ sógi ū tÿ kri fi sóri tÿ ag
 mÿ vÿ jÿ han ke mÿ sir, ha vemnÿ.

⁷ To jykrén há han nÿ, ha më. “Tÿ sógi Cristo mré
 ke nÿ,” he ãjag tóg tÿ, ãjag kâmí ū. Kÿ to jykrén há
 han nÿ. Tÿ sógi Cristo mré ke nÿ gé, inh, ãjag kóm
 mÿr, ha më. ⁸ Ëg Senhor ne inh fëg', sÿ ãjag jyvën je.
 Ti pi(jé) inh mÿ: “ha ag kókén,” hé'. Kÿ sógi ãjag mÿ
 tó, ëg Senhor tÿ inh fëg ja ti. Isÿ vëso vÿ há han hÿ
 vë. Ge ra tóg inh mÿ'a tÿ nÿ, isÿ vëso vÿ há han mÿ
 ti. ⁹ Sÿ ãjag jyvën sóri vë. Inh pi(jé) ãjag kanë jun sóri
 mÿ'. Ñjag jyvën hÿ je sógi ãjag mÿ rán. ¹⁰ Inh carta
 ki inh nëji ãjag mÿ vÿ tar han tÿ, vÿ jÿ, kÿ sÿ ãjag mré
 nÿn kÿ sógi nëji krój nÿ ve nÿ, kÿ inh vÿ nëji tóg tÿ néni
 ū tÿ nÿ ve nÿ. ¹¹ Tag to jykrén, ha më: isÿ rán mÿ ri
 ke han je sógi ke mÿ, isÿ ãjag mré nÿnh ken kÿ, ha

mẽ. Ājag vég tū sóg nĩ, isŷ carta tag rán kȳ. Isŷ ājag mré nĩnh ken kȳ sóg inh vĩ tag ri ke han ke mū, ha vemnī.

¹² Ājag kāmī ū tóg věso vĩ há han sór tī. Inh pi(jé) ag ri ke nĩ', inh pi(jé) tȳ ag mré ke nĩ gé'. Věsog ki to jykrén kȳ ag tóg néń ū to: "tag vȳ há nĩ, tag vȳ há tū nĩ," he tī. Tag to jykrén kȳ ag jykre tóg ag mȳ há nĩ ve nĩ. Topē jykre ve vén sór tū ag tóg nĩ. Ag tȳ věsog ki néń to jykrén hā tóg ag mȳ há tī. Krī tū ag nȳtī.

¹³ Ag jāvo sóg Topē jykre vég tī, hā kȳ sóg ājag mȳ: "inh jykre vȳ há nĩ," he tī. Topē ne inh mȳ inh rānhrāj ti nīm, kȳ tóg inh mȳ: "ha Corinto tá ke ag ki rīr," he ja nīgtī gé. ¹⁴ Inh pi(jé) Topē tȳ inh mȳ věnh rānhrāj nīm ēn pātén tī', kȳ sóg pātén ja tū nī gé, sȳ ājag mȳ rán kȳ. Inh hā ne ājag mȳ Cristo kāmén vén ja nīgtī'. ¹⁵ Hā kȳ sóg isū tȳ ājag jyvěn tī. Ū tū pijé'. Inh pi(jé) ū rānhrāj to: "isŷ han ja vě," he mū'. Isū hā ki sóg tȳ ūn mág nī. Kȳ sóg tag to jykrén mū gé, ha mẽ: ājag tȳ Topē ki ge kȳ nȳtī to tar nȳtīn kȳ sóg tȳ ūn mág tāvī nīnh ke mū gé, ājag mré. Isū hā vě, inh rānhrāj hā vě. ¹⁶ Kȳ sóg ājag jamā mā ra tīg sór mū gé, sȳ Cristo kāmén jé, ū tȳ ag mȳ tó ja tū ēn ra. Sȳ tātā ag mȳ kāmén kȳ sóg inhhā ki rānhrāj mū sir, ū tȳ ag mȳ tá Topē vī kāmén ja tū nīn kȳ. Kȳ sóg inh rānhrāj hā tugnīn tȳ ūn mág jēnh mū, ū rānhrāj tugrīn ke tū vě.

¹⁷ Hā ra tóg há tū tī, ēg věme tag ti. Ājag tȳ ūn mág nī tó sór kȳ ēg Senhor ti tómnī. ¹⁸ Ēg tȳ věso: "ūn há vȳ tȳ inh nī," he mū ra ēg pi(jé) tȳ ūn há nȳtī'. Ēg Senhor tȳ ēg to: "ūn há vȳ tȳ ā nī," hen hā kȳ ēg tóg tȳ ūn há nȳtī.

11

Ón kÿ apóstolo ag

¹ Iso fe nÿtmnÿ. Krí tû nÿ ve inh nÿ, isÿ vësó kÿ. Hâ ra ãjag tóg iso fe nÿtî, kÿ tóg há tî. ² Æjag to sóg há p  nÿ, Top  t  ãjag to há nÿ ri ke, h  kÿ sóg ãjag jyv n t . K  ãjag tóg ūn m n ke m  fi ri ke nÿtî, k  Cristo v  ãjag m n ke ri ke nÿ sir. V nh pr g tag to sóg ãjag k n s r m  m r, ãjag j nhkri nÿt  je, t t g t  m n ja t  j nhkri ri ke. ³ H  ra sóg ãjag to: “ag m  ti tov nh s r t  n  v ?” he m . P n v  Eva fi m  ón, Japo ti, ti jykre (ka)m  n n k , k  fi t g ti v  kri n m. K  t g ãjag m  ón s r m  g , Japo ti, ãjag t  Cristo tov nh je, ãjag t  ti jykre pir tov nh je, ãjag t  ti to tar  n to kr nh ke je. ⁴ H  k  ãjag t g   ag v  j m  s r m , ag t  ãjag m  ón k  Jesus t  k , ag t  is  ãjag m  n n t  m   n h  t  t  m  ra ãjag t g j m  s r t . Ón k  jagr  v  ãjag m  há n  ve n , Top  t  ãjag m  n m ja t   n. Ón k  top  v  v  ãjag m  m  s r t  ve n , ãjag t  v s y m  ja t   n. V nhm  han s r ãjag t g m .

⁵ Ón k  ap stolo ag ne ãjag m  v nh v  tag t  s r m '. Inh pi(j ) t  ag kr m ke n ', ha m . ⁶ V  s nv  han t  inh n ji n , ag v  s nv  ri ke han t  inh n ji n . H  ra sóg n n t  h n ri ke ki kanhr  n gt , tag ve ãjag t g m r, ãjag t  inh v  m  t  h n ri ke han m   n ki.

⁷ Æjag m  sóg Top  v  t  ja n gt , k  sóg tag to ãjag ki ti kaja ve s r ja t  n . V s y ūn s i han ja inh n , s y ãjag mr  n n k , ãjag t  t  ūn m g n gt  je, isugr n. Tag tugr n inh m  Top  v  m ranh? V , v nh jykre h  vé. ⁸  m  ūt  tá Jesus ki ge k  n gt  f g ne inh m  f g j nkamy v nh k p m, k  f g t g inh m  ti j n e

ja nĩ, sỹ ãjag mré nĩn kÿ. Fag tũ hã ko ja inh nãgti. ⁹ Kÿ, isỹ jãnkamy ve sór mû ra sóg ãjag mÿ to ja tû nã gé. “Ti hÿn ag mÿ jagy tinh mû,” he sóg tû, hã kÿ sóg ãjag mÿ to ja tû nã. Ga tÿ Macedônia tá ëg régre ag ne inh ki junjun ja nãgti”, sỹ ãjag mré nĩn kÿ, kÿ ag tóg inh mÿ jãnkamy û ma kãmû ja nã gé, sỹ to néñ tÿ inh mÿ tû nã ên mân jé. Gen kÿ sóg isû vég tû hã ra, ti tÿ ãjag mÿ jagy tû nãn jé. Inh jykren hã vë. Tovanh sór tû inh nãgti. ¹⁰ Ki hã tó sóg tû, Cristo tÿ ki hã tó tû ên ri ke han sóg tû. Kÿ sóg ãjag to: “ga tÿ Grécia tá ke ag vÿ jãnkamy to inh jykre ki kanhrân kân ke mû, ag tÿ iso vîvî he tû nãn jé,” he mû. ãjag jãnkamy ve sór tû pë inh nãgti. ¹¹ Hë ri ken kÿ? Inh mÿ ãjag to há tû nãgti? Vó, ãjag to sóg há tâvî nã, kÿ Topê ne ki kanhró nã!

¹² Hã ra sóg ãjag tû ve sór tû nã, sÿ ag vî tÿ tû' hen jé, ón kÿ apóstolo ên ag vî ti. Inh mÿ tóg ag tÿ ãjag mÿ: “Paulo ri ke inh nã. Inh mÿ ãjag tû vênh kâpâm,” henh ha më tû. Hã kÿ sóg ãjag tû ve sór tû nã. ¹³ Ón kÿ apóstolo vÿ tÿ ag nÿtî, mÿr, ha më, ón kÿ ag tóg: “Topê rãnhräj han ëg tóg mû,” he tû. Ón kÿ ag tóg: “Cristo vÿ ëg tÿ apóstolo han,” he tû. ¹⁴ Satanás jykre hã vë. Vësý tóg Topê tÿ jënê jafä ri ke han tû, ón kÿ, Satanás ti. ¹⁵ Kÿ Satanás mÿ rãnhräj tû ag tóg ón kÿ (ag tóg) jykre kuryj nÿtî ve nã gé. Hã ra Topê tóg ag vók kônãn ke mû, ag rãnhräj körég to.

Paulo jagtar

¹⁶ Ha më, tó mân jé sóg ke mû, sÿ tó ja ti. Inh pi(jé) krî tû nã'. Isỹ ãjag mÿ krî tû nã ve (hã) ra, ge ra iso hã nÿtîmnî, sÿ vëso vênh vî há tón kÿ. ¹⁷ Sÿ ãjag mÿ sÿ néñ ve ja ên tó sór vë, kÿ tóg inh krî tû nã ve nã. Sÿ

vēso vī há han kȳ sóg krī tū nī ve nī. Řg tȳ ēg Senhor jykre tó kȳ ēg tó tag tó tū nīgtī, sȳ tónh ke tag. ¹⁸ Hā ra sóg tó sór mū. Vēnh kar tóag ájag mȳ ag tȳ néñ ve ja tó tū, kȳ sóg ájag mȳ sȳ néñ ve ja ēn tó sór mū gé, ha mȳ. ¹⁹ Krī há ájag nīgtī, ge ra ūn krī tū ag tóag ájag mȳ há nīgtī ve nī. ²⁰ Ú tȳ ájag mȳ: “tag han ra, tag han tūg ra,” hen kȳ tóag ájag mȳ sér tī ve nīgtī. Ú tȳ ájag tū mān sór kȳ tóag ájag mȳ há tī ve nīgtī, ū tȳ ájag mȳ un’ón mū ag tóag ájag mȳ há nīgtī ve nīgtī, ū tȳ vēso: “tȳ inh ūn mág nī,” he mū ag vȳ ájag mȳ há nīgtī ve nīgtī gé, ū tȳ ájag kakā ki tānh tī ēn ag ke gé. Ú tȳ ge vȳ ájag mȳ há kar nīgtī ve nīgtī. ²¹ Inh mȳ’ a tóag tī, sȳ tag tó kȳ. Vēnh jykre tag to sóg krój nī, tag han sór vānh inh nīgtī, ag tȳ han ri ke tag.

Hā ra ag tóag ájag mȳ ag tȳ néñ ve ja ēn ti tó sór mū, ón kȳ apóstolo ēn ag, ag tȳ néñ ū há kar han mū tó ag tóag tī. Kȳ sóg ag ri ke tónh ke mū gé sir, ūn krī tū ag ri kén. ²² Hebreu vȳ tȳ ag nīgtī. Tȳ sóg Hebreu nī gé. Israel krē’krē vȳ tȳ ag nīgtī. Tȳ sóg Israel krē’krē nī gé. Abraão krē’krē vȳ tȳ ag nīgtī. Tȳ sóg Abraão krē’krē nī gé. ²³ Cristo camarada vȳ tȳ ag nīgtī. Tag to sóg ag kāfór nī hā ra. Ha vé, krī tū pē nī ve sóg nī, sȳ tȳ ag kāfór nī tag tón kȳ.

Ha mȳ, isy tȳ Cristo camarada nī ti: inh rānhrāj e tag hā to sóg ag kāfór nī, ise kȳ nīn e ja hā to sóg ag kāfór nī gé. Inh mrānmrān kāfór han ag tóag tī gé, ter kren tȳ hēn ri ke ve inh, ag kāfór ke gé. ²⁴ Judeu ag ne inh mrānmrān tȳ 5 (ke) han’, ag tȳ ū mrānmrān tȳ 39 (ke) han tī ēn tȳ 5 (ke) han ag tóag isy, kurā tȳ hēn ri ke han tóag, ti tȳ 5 (ke) ēn tá krýg jé. ²⁵ Kar kȳ ag tóag ka tȳ inh mrānmrān tȳ 3 (ke) han ja nīgtī gé. Kurā tȳ hēn ri ke han tóag ke gé, ti tȳ 3 (ke) ēn tá

krýg jé. Pó tý ag inh pin ja nígtí gé, isén jé, kurã pir ki. Kar kÿ sóg goj ki ter kren tgt han ke gé,  n k sóg kej n kuty pir ki kurã mr  goj nig k n gn r, goj kaf  t  kki. ²⁶ Kuvar h  ra t g t  h n ri ke han inh, k  goj var t g inh jagtar han.  g t  p ju(g) t  ag v y inh jagtar han t . Inh mr  ke ag v y inh v g k n n s r n gt , f g ag ke gé, cidade ki ke ag ke gé,  m  t  t  ke ag ke gé. Goj kaf  t  kri inh jagtar han.  n k   g kanhk  ag v y inh jagtar han t  gé. ²⁷ R nhr j m g to inh jagtar t  gé, to sóg ron t , k  sóg n r t  t  h n ri ke hyn han t  gé. Kej n sóg k k r t , kej n sóg goj v g t  n gt , v kre t  h n ri ke han sóg t , kusa m g sóg t , inh kur t g iso t g t  gé. ²⁸ K , is y kur  kar ki ti jagy tag v g m  mr  h  sóg igreja kr m v nhm n t  ag to kr  kufy han t  gé. ²⁹  t  Cristo v  to kr nh ken k  t g inh m y jagy t  gé.  t  Top  v  mranh k  sóg kan  jur t gt  gé.

³⁰ K , is y v s o k  sóg is y n n   jagy v g m   n t  sór t , inh kr j n   n ti. ³¹ Top  ne ki kanhr  n ',  g Senhor t  Jesus j g ti.  g t  ti m y v  h  han t g t ' henh ke t  p  n . Ti h  ne ki kanhró n '. Inh pi(j )  n m '. ³² Cidade t  Damasco t  sóg n  ja n gt , k  p ' i m g t  rei t  Aretas  n kr m p ' i   v y governo ki r r n  ja n gt .  n t g ijo v ji ja n gt . Ti pol cia ag t g ijo v ji ja n gt , ag t  ise j . ³³ H  ra inh mr  ke ag t g k j m g k k  inh p ju k  j nk  ror t  is rem, cidade to r  t , h  k  sóg kren. Is y ti jagy ve jan h  v .

12

Paulo t y n n n  ve

¹ Kÿ ãjag tÿ isÿ tÿ ūn mág nÿ tag mësór kÿ, kÿ sóg
 ãjag mÿ ēg Senhor tÿ inh mÿ nén ven mû ūn tó sór
 mû gé ver, ti tÿ inh mÿ nén kâmén mû ti. Sÿ ãjag mÿ
 tónh ke tû v  v , h  ra ãjag t g mësór mû. ² Ha vé,
 ū ki kanhr  sóg n , Jesus ki r  ū. 14 (ke) anos ti n 
 ha, ti t y kanhk  ra t g kri, kanhk  t gt  he mû ūn
 ra. H n ri ke m n t g   rërë há ra vyr, h n ri ke m n
 ti kupr g t g ra vyr, inh pi(j ) ki kanhr  n '. Top 
 h  ne ki kanhr  n '. ³ H  ra t g ra vyr, h n ri ke
 m n   rërë há ra, ti kupr g h n ri ke m n, inh pi(j )
 ki kanhr  n ', Top  h  ne ki kanhr  n '. ⁴ K  t g  g
 t y h t  Top  mr  n t nh ke m n ūn ra vyr, Para so he
 m n ūn ra. T t g v n v  j m ,  pr  ke t y n n t nh
 ke t  ūn m t g t , kanhk  t v n jykre s nv  p  ūn,
  g t y tag ki n n ki kagt g ūn. ⁵  n h  to sóg: “ n m g
 v y t y inh n ,” he sór m . Is y v s g ki kanhk  ra t g
 pij ’. Is y  g t y  pr  v g t  ūn t y k y sóg inh kr j n  h 
 t  sór m . ⁶ Is y ūn m g n  tag t y k y sóg ki h  t  ūn,
 v n ó pij ’. H  ra sóg t  ūn n , ãjag t y iso: “v n kar
 k f r v y t y ūn n ,” he ūn ūn j . Inh jykre v g ãjag t g
 m gt , inh v i m g ãjag t g m gt , k y tag h  to jykrén
 n , tag h  to ãjag t g inh jykre ki kanhr n ke m .

⁷ K  Top  t g, ti t y inh m g kanhk  ven kar k y (t g)
 to jykrén gé, s y v s y ūn m g han sór ūn ūn j . H  je
 t g inh há t y n n ūjagy ki ūn han t  ūn, k y t g sónh t y
 inh ki já ri ke ūn. Satanás kr m ke ūn v , k y t g is nh
 t , is y v s y ūn m g han ūn ūn j . ⁸ K  sóg  g Senhor
 m y to v  ūn t g han, ti t y inh m y t  ūn ūn j . ⁹ H  ra
 t g ke j v nh ja ūn. K  t g inh m y: “ n jag gt n sóg
 t ,” he ja ūn, “k y t g há t ,” he ja t g ūn,  g Senhor ti.
 “ n kr j ūn h  ki is y t y ūn tar ūn ve há t ,” he ja t g ūn
 inh m y,  g Senhor ti. H  k y inh kr j ūn tag t g inh

mŷ há tĩ. Inh krój nĩn kŷ sóg Cristo tar hã tŷ tar nĩ nĩ. Tag hã ne há tĩ'. ¹⁰Hã kŷ inh krój nĩ tóg inh mŷ sér tĩ, ag tŷ iso vĩ kónän ti ke gé, inh jagtar nĩ ti ke gé, ag tŷ inh vög kónän ti ke gé, inh kanë jur ti ke gé. Inh mŷ tóg sér kar tĩ, sŷ nén vég mû ti, sŷ Cristo hã tŷ fe nĩn kŷ. Inh krój nĩ ẽn kã sóg tar nĩ, mŷr, ha mẽ.

Paulo tŷ Corinto tá ke ag to nén to jykrén

¹¹Ha vé ha, v  s   ũn kr   t   n     n ri ke han sóg,   jag tŷ inh kut  n kŷ.   jag tŷ iso v   há han ke v   v  . Inh pi(jé) ũ tŷ v  s   ap  stolo han m     n ag kr  m ke n  ', is  t y   n  n (  ) t   h   ra, mŷr, ha m  . ¹²  jag mŷ sóg sŷ tŷ apóstolo j   ven huri. Is  n  n (  ) jagy v  g m  ra sóg to kr  nh ke t   n  gt  .   g tŷ n  n han v  nh hyn han ja inh n  gt  ,   jag r  nve, milagre ti, Top   jykre ti ke gé. H   ki   jag t  g venh m  , sŷ tŷ apóstolo j   ti. ¹³K   inh   jag mŷ ne han ja t   n  n  ji,   jag tŷ   m     t   tá Jesus to v  nhm  n t   ag to: "  g k  f  r ag n  yt  ," hen j  ? N  n pir h   han t   inh n  , h   v  y:   jag j  n ko ja t   inh n  , he m  , sŷ   jag mr   n  n kŷ, kŷ t  g   jag mŷ jagy n   ja t   n  . Tag tŷ k  rég kŷ inh mŷ v  nh p  te f  n n  .

¹⁴Ha vé ha, sŷ   jag ve m  n sór v   mŷr. Sŷ tag to jykre t  gt   h   v   sir. K   sóg inh jun kŷ   jag mr   n  n kŷ (s  g)   jag mŷ ti jagy n  m sór t   n   gé, ũri. Inh pi(jé)   jag t   m  n sór m  '. Sŷ   jag venh k  t  g ke v  .   g kr   pi(jé)   g rico han t  ',   g tŷ ag j  '  n míra.   g h   ne   g kr   mŷ n  n ũ n  m t  '. ¹⁵H   k   sóg is   f  n k  n ke m  ,   jag tugr  n, v  nh f  g j   sóg ke m   gé, sŷ   jag krenkren han j  .   jag to sóg há t  v   n  . H   k   t  g inh mŷ e t  ,   jag tŷ iso há t   n  yt   ti. ¹⁶K     jag t  g

ki kanhró nýtī, isý ãjag mré nñ kÿ ãjag mÿ ti jagy nñm sór tû nñ ti.

Hã ra sóg nêji ãjag vatânh tá ãjag krñ tî, ãjag mÿ sóg nêji ón tî. ¹⁷Kÿ inh mÿ ãjag vatânh tá ãjag tû mág tî', sý ãjag mÿ inh mré ke ag jëgnën kÿ'? Ke tû sóg nígtû mÿr. ¹⁸Tito mÿ sóg to vî, ti tÿ ëg régre û ën mré ãjag venh tîg jé. Kÿ Tito mÿ inh mÿ ãjag tû ma kâtîg ja nñ'? Ke tû tóg nñ, ki kanhró ãjag tóg nýtî. Inh jykre hã han tóg tî, Tito ti. Isý néñ han mû ën hã han tóg tî.

¹⁹ Ñag hÿn iso: “ón kÿ tóg vênh jagfy vî mû,” he mû. “Ti tÿ ëg tÿ ã to há nýtî ën han sór vê,” he ãjag hÿn mû iso. Hã tû vê, kÿ Cristo vÿ ki kanhró nñ, Topë ti ke gé. Ñag to sóg há pë nñ, hã kÿ sóg vî mû, ãjag tÿ inh vî tugrîn ti hã to tar nýtî jé. ²⁰ Tag hã to sóg jykrén mû, ha më: h  n ri ke m  n ëg tóg jagn   tÿ ûn mû, sý ãjag ki jun kÿ. H  n ri ke m  n ãjag tóg jagn   to j  n mû, h  n ri ke m  n ãjag t  g jagn   t  g jagn   tû ki v  'i mû, h  n ri ke m  n ãjag t  g jagn   to kr   r  y nýtî, vênh kar h  n ri ke m  n ãjag tû h   m   ekr  n sór tî, h  n ri ke m  n ãjag t  g jagn   to v   k  n  n mû, h  n ri ke m  n ãjag t  g jagn   to v   v   henh mû, h  n ri ke m  n ãjag t  g jagn   k  f  r nýtî sór mû, h  n ri ke m  n ãjag t  g vênh jykre e han sór mû. ²¹Kÿ t  g inh mÿ'a t  nh mû, sý ãjag ki jun kÿ, kÿ Top   t  y isý ûn s   han ri ke v   sir. Înh f  nh ke v  , ãjag t  y v  s  y Top   v   mranh ja ën tov  nh sór tû nýt  n kÿ, néñ û kav  j ën ti, ã pr   tû fi mré n  , ã m  n tû mré n  , fag to én t   ën mÿr. Ñag t  y ën tov  nh tû nñ kÿ t  g inh mÿ'a t  nh mû.

13

Paulo t  y ag jyv  n m  n m  

¹ Sŷ ãjag ve tâgtûnh ke vê ha. Kŷ sóg ãjag jykre venh ke mû. Ũ tŷ ãjag jykre kórég vég mû vŷ tónh ke mû, ãjag tŷ ti kórég han ja ti. Ũn régre vŷ tugtónh ke mû, ke tû nñ kŷ ūn tâgtû. ² Tag tó inh huri, kŷ sóg tó mân sór mû mŷr. Sŷ ãjag mré nî ja nñ kŷ sóg ãjag mŷ tag tó ja nî, kŷ sóg ūri ãjag mŷ rán mû sir, sŷ ãjag mré nî tû nñ kŷ, ha më. Sŷ ãjag mré nî ja nñ kŷ sóg komér hâ vî ja nî, ū tŷ Topê vî mranh ja ên ag mŷ. Inh jun mân kŷ inh pi(jé) komér hâ vî mân mû', ha vemnî. Vî tar han jé sóg ke mû mŷr. ³ Cristo vî më sór ãjag mû, inh ki. Më jé ãjag tóg ke mû. Ti pi(jé) krój nî'. Tar ti nî, hâ kŷ sóg vî tar han ke mû gé. ⁴ Krój nî ve ja ti nî, ti tŷ cruz to sa kŷ. Hâ ra tóg rîr mân, Topê tŷ ti rîn mân kŷ. Topê tar nî hâ vê. Kŷ sóg krój nî gé, sŷ ti ki râ kŷ jên kŷ, hâ ra sóg ti mré rîr kŷ jê gé, ãjag mŷ, Topê tar nîn kŷ.

⁵ Ñag jykre tugnŷm nî. “Inh mŷ Jesus ki râ há han mû vŷ?” hemnî, vêso jykrén kŷ. “Jesus Cristo mŷ inh kâkâ nî?” hemnî. Ñag tŷ tag to: “hŷ, hâ vê,” he tû nñ kŷ ãjag pi(jé) tŷ ti tû nŷtî. Ên kâ ãjag tóg ti tovânh kŷ mû nî sir. ⁶ Hâ ra sóg ti tovânh ja tû nî. Ñag tŷ tag ki kanhrân kŷn há tî. ⁷ Ñag to sóg Topê mré vêmén tî, ãjag tŷ néñ ū kórég han tû nîjé. Kŷ inh rânhrâj tóg Topê mŷ há tî sir, vênh kar mŷ ke gé. Ag tŷ hâ ra iso é he mû ra néñ ū há tâvî han sórmnî, ha më, kŷ ãjag tŷ Jesus tû hâ han ke mû tag ne há tâvî nînh mû'. ⁸ Inh pi(jé) ū tŷ ki hâ tó mû kato tê sór mû'. Ũ tŷ ki hâ tó mû tag ve sór inh nî mŷr. ⁹ Inh mŷ tóg sér tî, inh krój nîn kŷ, kŷ tóg inh mŷ sér tî gé, ãjag tar nŷtîn kŷ. Hâ jé sóg Topê mré vî tî, ti tŷ ãjag mŷ vênh jykre há ên nîm jé, ãjag tŷ há pê nŷtî

jé. ¹⁰ Hā kÿ sóg ãjag mÿ carta tag rán, sÿ ãjag vég tû nñ kÿ. Kÿ sóg komêr hâ vî sór mû, sÿ ãjag mré nñnh ken kÿ. Inh pi(jé) vî tar han sór mû', inh pi(jé) êg Senhor tÿ isar han kÿ inh vî tar tÿ ãjag kókén sór mû'. Ñjag tar han sór inh mû mÿr.

¹¹ Inh kanhkâ', sÿ ãjag mÿ rán kân hâ v . H  ra sóg ver tag t  sór mû, ha m : v nh k n n , ãjag t  kygn g t  n  j , inh v  j m mn , v nh jykre pir han n , kr  kupr  n t mn . Top  ne êg to h  n ', ti ne êg kr  kupr g t '. Ti h  ne ãjag ki r r mû', ãjag t  ti jykre tag han k .

¹² Jagn  ki nhun ke ri ke han n , Jesus mr  ke kar ki, ãjag t  jagn  n g  k gm  k . Top  t  ki ge k  n t  kar v  ãjag m : “ãjag m  h ?” he sór mû.

¹³⁻¹⁴ Êg Senhor t  Jesus Cristo j  ãjag tar han t . Top  v  ãjag to h  n . Ti kupr g v  t  ãjag jagr  n . Ti jykre h  m  m mn .

H  v .

Topẽ vĩ rá

New Testament in Kaingang (BR:kgp:Kaingang)

copyright © 2011 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Kaingang

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Copyright Information

© 2011, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Kaingang

© 2011, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 21 Feb 2024 from source files
dated 29 Jan 2022
16af52c8-0e45-5e91-b36c-cd314d36d7fc